بسمه تعالی

گزارشی از وضعیت رشد اقتصاد جهانی و چشم انداز آن

شرکت کارگزاری آریا نوین

www.Arianovinbroker.com

مهر ماه ۱۳۹۸

فهرست:

مقدمه ۳
کاهش محرک ها ۴
رشد جهانی همچنان کند است ۶
اولویت های سیاسی ۱۰
نمای کلی پیش بینی چشم انداز اقتصاد جهان ۱۱
گزارش ماه آوریل بانک جهانی از چشم انداز کامودیتی ها ۱۳
ریسک ها و چشم انداز جهانی ۱۴
منابع ۱۷

مقدمه:

از زمان گزارش «چشم انداز اقتصادی جهان[۱]» در ماه آوریل، ایالات متحده تعرفه ها را برای برخی از واردات چین افزایش داد و چین با افزایش تعرفه ها برای مجموعه ای از واردات از ایالات متحده، دوباره تلافی کرد. به دنبال نشست G۲۰ در ماه ژوئن از افزایش بیشتر آن جلوگیری شد. زنجیره تأمین فناوری جهانی به علت تحریم های ایالات متحده، ادامه یافتن عدم قطعیت مربوط به برگزیت و افزایش تنش های ژئوپلیتیکی که باعث افزایش قیمت انرژی شد، مورد تهدید قرار گرفت.

با این اتفاقات رشد جهانی در سال ۲۰۱۹ میزان ۳.۲ درصد و در سال ۲۰۲۰، میزان ۳.۵ درصد پیش‌بینی می‌گردد (که هر دو سال از پیش بینی ماه آوریل WEO به میزان ۰.۱ درصد پایین تر بوده اند). تاکنون آمار منتشره از تولید ناخالص داخلی امسال ، همراه با تورم عموما کاهشی، نشاندهنده آن است که فعالیت جهانی ضعیف تر از حد انتظار است.

سرمایه گذاری و تقاضا برای کالاهای مصرفی بادوام در اقتصادهای پیشرفته و نوظهور کاهش یافته است.

رشد پیش بینی شده در سال ۲۰۲۰ مبهم و با ریسک بالا است و به پایدار شدن بازارهای نوپا و اقتصادهای درحال توسعه و پیشرفت به سمت حل اختلافات تجاری بستگی دارد.

پیش بینی افزایش رشد را ریسک های ناشی از تنش های تجاری و فناوری که بر رویکرد بازار تاثیر گذاشته و سرمایه گذاری را کند می کند، تهدید می کند. پس از سال ها پایین بودن نرخ بهره، انباشته شدن آسیب پذیری های مالی باعث افزایش میزان ریسک گریزی شده است. به عبارت دیگر جمع شدن فشار ضد تورمی مشکلات سیستم‌های بدهی را افزایش می‌دهد. محدود کردن سیاست های پولی جهت مقابله با افت و رکود باعث می شود شوک های نامطلوب از حالت عادی پایدارتر بماند.

اقدامات سیاسی چند جانبه و ملی برای قرار دادن رشد جهانی در یک وضع بهتر ضروری است که شامل کاهش تنش های تجاری و فناوری و تسریع در حل و فصل توافق های تجاری (از جمله میان انگلستان و اتحادیه اروپا و منطقه تجارت آزاد میان کانادا ، مکزیک و ایالات متحده) می باشد. کشورها نباید از تعرفه ها با هدف ایجاد تعادل تجاری دو جانبه یا به عنوان جایگزینی برای گفتگو برای اعمال فشار بر دیگران جهت اصلاحات استفاده کنند.

[۱] World Economic Outlook (WEO)

با کاهش تقاضای نهایی و تورم، سیاست های پولی انبساطی در اقتصادهای پیشرفته، بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه مناسب است. سیاست های مالی باید اهداف چندگانه ای را مانند متعادل نمودن تقاضا به میزان مورد نیاز، کاهش ضعف های مالی، تقویت پتانسیل رشد با صرف هزینه هایی که از اصلاحات ساختاری حمایت میکند و تضمین تامین مالی عمومی پایدار در میان مدت متوازن کند. اگر رشد نسبت به پایه تضعیف شود با توجه به شرایط کشورها سیاست های کلان اقتصادی انبساطی بیشتری نیاز خواهد بود. در همه اقتصاد ها اولویت تقویت شمول مالی، انعطاف پذیری و رفع محدودیت های مربوط به رشد بالقوه تولیدات است.

کاهش محرک ها:

- تقاضای نهایی ضعیف

در مقابل یک سقوط سخت ناشی از تنش های شدید تجاری و فناوری میان آمریکا و چین و همچنین عدم قطعیت طولانی مدت درباره برگزیت، حرکت در بازارهای جهانی در نیمه نخست سال ۲۰۱۹ یکنواخت باقی ماند. در کشورهای پیشرفته رشد بیش از حد انتظار و در بازارهای نوظهور و در حال توسعه کمتر از حد انتظار بود.

رشد در آمریکا و ژاپن بهتر از انتظار بود و بنظر می رسد همانطور که پیش بینی شد عواملی یک طرفه (به ویژه انطباق با استانداردهای جدید انتشار گازهای گلخانه ای) که به رشد در منطقه یورو در سال ۲۰۱۸ آسیب رسانده بود، کمرنگ شده است.

در میان بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه، در سه ماه اول سال در چین رشد ناخالص داخلی بیشتر از پیش بینی بود اما شاخص های اقتصادی در سه ماه دوم تضعیف فعالیت ها را نشان می دهد. در سایر کشورهای نوظهور آسیایی و همچنین آمریکای لاتین فعالیت ها ناامیدکننده بود.

علی رغم تولید ناخالص داخلی بالا در برخی کشورها، آمارها بطور کلی از تضعیف تقاضای نهایی جهانی خبر می دهند. انباشت موجودی کالاهای فروش نرفته، تولید ناخالص داخلی سه ماه اول سال را در آمریکا و انگلیس بالا برد در حالیکه کاهش واردات، تولیدات را در چین و ژاپن افزایش داد.

فعالیت بخش خدمات ادامه داشته اما تدوام کاهش فعالیت تولید جهانی که از اوایل سال ۲۰۱۸ آغاز شد، نشاندهنده ضعف درصرف هزینه های تجاری (ماشین آلات و تجهیزات) و خرید کالاهای مصرفی بادوام مانند خودرو است. این

تحولات نشان می دهد که بنگاه ها و خانوارها در میان عدم قطعیت های سیاسی، همچنان از هزینه های بلندمدت سر باز می زنند.

- تجارت جهانی یکنواخت

الگوهای هزینه که تمایل شدید به سرمایه گذاری در کالاهای مصرفی بادوام دارد نیز در تجارت جهانی منعکس می شود. رشد حجم معاملات در سه ماهه اول سال ۲۰۱۹ و پس از افت کمتر از ۲ درصد در سه ماهه چهارم سال ۲۰۱۸، حدود ۰.۵ درصد نسبت به سال قبل کاهش یافت. این کاهش به ویژه در اقتصادهای نوظهور آسیایی قابل توجه بود.

چشم انداز تجاری ضعیف در نتیجه تنش های تجاری به نوبه خود ترمزی برای سرمایه گذاری ایجاد می کند.

برای مثال رویکرد تجاری و نظرسنجی از مدیران خرید چشم انداز ضعیفی را برای تولید و تجارت با نگاهی بدبینانه به سفارشات جدید نشان می دهد. بخش خدمات عملکرد بهتری داشته که از رشد اشتغال حمایت می کند و اعتماد مصرف کننده را بالا برده است.

- تورم خاموش

همراه با کاهش رشد در تقاضای نهایی، تورم در اقتصادهای پیشرفته کمتر از حد مورد نظر بود. همچنین در بسیاری از کشورهای در حال توسعه تورم به پایین تر از میانگین تاریخی رسید (بجز در موارد محدودی مانند آرژانتین، ترکیه و ونزوئلا).

همراه با فعالیت های جهانی که عموما کاهشی باقی ماندند، تاثیرات عرضه بر حرکات قیمتی کامودیتی ها به ویژه قیمت نفت (تحت تاثیر اختلافات مدنی در ونزوئلا و لیبی و تحریم های آمریکا علیه ایران) غالب شد. علی رغم افزایش بسیار قیمت نفت در ماه آوریل(و تعرفه واردات بالاتر در برخی کشورها)، فشارهای هزینه ای قطع شد و حتی زمانی که محدود شدن بازارهای کار ادامه یافت، دستمزدها در بسیاری از اقتصادها رشد نمود. بنابراین نرخ تورم در بیشتر اقتصادهای پیشرفته و بازارهای نو ظهور کاهش یافت. این تحولات تا حدودی به قیمت گذاری افت شدید تورم مورد انتظار در ایالات متحده و حوزه یورو کمک کرده است.

- **اثر سیاست های مختلف و تغییر در میزان ریسک پذیری**

اقدامات و اشتباهات سیاسی نقش مهمی در شکل گیری این نتایج نه تنها با تاثیر بر رویکرد بازار و اطمینان تجاری ایفا نموده اند، بلکه تمدید شش ماهه برگزیت در اوایل آوریل، همچنین تشدید تنش های تجاری در ماه مه، ترس از اختلال در زنجیره تامین فناوری و تنش های ژئوپلیتیکی (به عنوان مثال تحریم های آمریکا علیه ایران) اعتماد بازار را تضعیف نمود.

در ماه ژوئن با افزایش احتمال سیاست های انبساطی آتی توسط بانک مرکزی آمریکا ریسک پذیری بار دیگر افزایش یافت. رویکرد بازار پس از اجلاس ماه ژوئن G۲۰، که در آن ایالات متحده و چین توافق کردند که مذاکرات تجاری را از سر بگیرند و از افزایش بیشتر تعرفه ها اجتناب کنند، با چشم انداز پیشرفت در حل مناقشات دو طرف بهبود یافت.

رشد جهانی همچنان کند است:

رشد جهانی برای سال ۲۰۱۹ میزان ۳.۲ درصد پیش بینی شده است و در سال ۲۰۲۰ به ۳.۵ درصد افزایش می یابد. در این پیش بینی ها افزایش تعرفه های ایالات متحده بر ۲۰۰ میلیارد دلار صادرات چین از ۱۰ درصد به ۲۵ درصد در ماه مه ۲۰۱۹ و واکنش چین در نظر گرفته شده است. کاهش پیش بینی رشد برای چین و آسیای نوظهور کاملاً با تأثیر شبیه سازی شده تشدید تنش های تجاری و عدم اعتماد همراه با آن منطبق است.

افزایش رشد جهانی پیش بینی شده در سال ۲۰۲۰ به چندین عامل مهم وابسته است.

۱. رویکرد حمایتی به بازار مالی باقی بماند.

۲. ادامه روند کاهش کشش موقت به ویژه در منطقه یورو.

۳. ثبات در برخی اقتصادهای نوظهور مانند آرژانتین و ترکیه.

۴.جلوگیری از سقوط های شارپی تر در سایر اقتصادها همچون ایران و ونزوئلا.

حدود ۷۰ درصد افزایش در پیش بینی رشد جهانی برای سال ۲۰۲۰ نسبت به سال ۲۰۱۹ ناشی از ثبات یا بهبود پیش بینی شده در این اقتصادها است.

برای اقتصادهای پیشرفته، رشد در سال ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ به ترتیب میزان ۱.۹ و ۱.۷ درصد پیش بینی شده است. پیش بینی سال ۲۰۱۹ مقدار ۰.۱ درصد بالاتر از پیش بینی قبلی بوده که عمدتا به علت ایالات متحده است.

- **رشد اقتصادی سال ۲۰۱۹ در ایالات متحده ۲.۶ درصد پیش بینی می گردد که به ۱.۹ درصد در سال ۲۰۲۰ به علت کاهش محرک های مالی خواهد رسید. کاهش تقاضای داخلی بیشتر از حد مورد انتظار و تضعیف واردات در اثر تعرفه ها حاکی از کم شدن شتاب در ادامه سال است.**
- **رشد اقتصادی در حوزه یورو به ترتیب در سال ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ میزان ۱.۳ و ۱.۶ درصد پیش بینی می گردد. این رشد در ادامه سال ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ به علت پیش بینی بهبود تقاضای خارجی افزایشی تصور می شود.**
- **رشد انگلیس ۱.۳ درصد در سال ۲۰۱۹ و ۱.۴ درصد در سال ۲۰۲۰ پیش بینی می گردد.**
- **اقتصاد ژاپن ۰.۹ درصد در سال ۲۰۱۹ رشد خواهد کرد. انتشار آمار قوی تولید ناخالص داخلی در سه ماهه اول سال جاری نشاندهنده ذخیره موجودی کالا و سهم زیاد صادرات خالص به دلیل سقوط شدید در واردات است. رشد در سال ۲۰۲۰ مقدار ۰.۴ درصد پیش بینی می شود.**

رشد اقتصادی در بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه ۴.۱ درصد در سال ۲۰۱۹ پیش بینی می گردد که به ۴.۷ درصد در سال ۲۰۲۰ خواهد رسید.

- **رشد کشورهای آسیایی نوظهور و در حال توسعه ۶.۲ درصد در سال ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ پیش بینی می شود. در چین اثرات منفی افزایش تعرفه ها و تضعیف تقاضای خارجی سبب افزایش فشار اقتصادی شده است. با محرک های سیاسی در مواجهه با شوک های بیرونی نامطلوب انتظار می رود که رشد ۶.۲ درصد در سال ۲۰۱۹ و ۶ درصد در سال ۲۰۲۰ باشد. در سال های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ رشد اقتصادی هند به ۷ و ۷.۲ درصد خواهد رسید.**
- **چشم انداز ضعیف کشورهای اروپایی نوظهور و در حال توسعه در سال ۲۰۱۹ تا حدود زیادی منعکس کننده چشم انداز ترکیه است که پس از یک رشد شگفت آور ناشی از حمایت های مالی بیشتر از انتظار در سه ماهه اول پیش بینی می شود که اقدامات انقباضی از سر گرفته شود. چندین کشور دیگر در اروپای مرکزی و شرقی رشدی قوی را در اثر تقاضای داخلی و افزایش دستمزدها تجربه می کنند. در این منطقه انتظار رشد اقتصادی یک درصدی در سال ۲۰۱۹ می رود که در سال بعد به ۲.۳ درصد خواهد رسید.**

در آمریکای لاتین فعالیت ها در آغاز سال به ویژه در چندین اقتصاد کاهش یافته که عمدتا ناشی از تحولات ویژه است. رشد امسال ۰.۶ درصد پیش بینی می گردد که در سال ۲۰۲۰ انتظار مقدار ۲.۳ درصد می رود. کاهش قابل توجه رشد در

سال ۲۰۱۹ در برزیل (به علت تداوم عدم قطعیت تصویب حقوق بازنشستگی و سایر اصلاحات ساختاری) و مکزیک را منعکس می کند. بحران عمیق بشردوستانه و نابسامانی اقتصادی در ونزوئلا همچنان تأثیر مخربی داشته که پیش بینی می شود اقتصاد آن در سال ۲۰۱۹ حدود ۳۵ درصد کوچک شود.

رشد در خاورمیانه، آفریقای شمالی، افغانستان و پاکستان یک درصد در سال ۲۰۱۹ و ۳ درصد در سال ۲۰۲۰ پیش بینی می گردد. پیش بینی امسال نسبت به پیش بینی های قبلی ۰.۵ درصد کمتر بوده که عمده علت آن بازنگری منفی در پیش بینی وضعیت ایران ناشی از اثرات فلج کننده تحریم های شدیدتر آمریکا می باشد. درگیری های مدنی در کشور های دیگر شامل سوریه و یمن به سختی پیش بینی این منطقه می افزاید. در مقابل این تحولات دورنمای اقتصاد عربستان سعودی بهبود یافته است به طوریکه پیش بینی می شود که بخش غیرنفتی در سال ۲۰۱۹ با صرف هزینه های بیشتر دولت و در سال ۲۰۲۰ با افزایش رشد بخش نفت تقویت شود.

غالب شدن ریسک های نامطلوب:

ریسک های نامطلوب از گزارش ماه آوریل WEO شدت یافته است. این ریسک ها شامل تشدید تنش های تجاری و فناوری، احتمال ریسک گریزی طولانی مدت که ضعف های مالی انباشته شده طی سال ها که نرخ بهره پایین بوده را نشان می دهد، تنش های ژئوپلتیکی و افزایش فشارهای ضدتورمی که باعث پایدارتر شدن شوک های نامطلوب می گردد.

- اختلال در تجارت و زنجیره های تأمین فناوری

اطمینان تجاری و رویکرد بازار مالی از اوایل سال ۲۰۱۸ با اقدامات تعرفه ای آمریکا، تلافی شرکای تجاری و عدم قطعیت طولانی درباره خروج انگلیس از اتحادیه اروپا مکررا ضربه خورده است. در ماه مه میزان تنش ها شامل چشم انداز اقدامات ایالات متحده در رابطه با شرکت های فناوری چینی و تهدید ایالات متحده به اعمال تعرفه در مکزیک در صورت عدم وجود اقدامات برای مهار مهاجرت مرزی گسترش یافت. در حالی که تنش ها در ماه ژوئن کاهش یافت، توافق های بادوام برای حل و فصل اختلافات منوط به مذاکرات احتمالاً طولانی و دشوار است. عامل اصلی ریسک در اقتصاد جهانی این است که تحولات منفی شامل تعرفه های بیشتر میان چین و آمریکا و برگزیت بدون توافق اطمینان

تجاری و سرمایه گذاری را تضعیف می کند، زنجیره های تامین جهانی را در هم می کشد و رشد جهانی را به شدت کند می کند.

- تغییر در میزان ریسک پذیری

همانطور که قبلا بیان گردید، افزایش تنش های تجاری ایالات متحده و چین در ماه مه باعث وخامت در میزان ریسک پذیری جهانی شد. اگرچه رویکرد ریسک پذیری در ماه ژوئن بهبود یافت، اما محرک های بالقوه برای ریسک گریزی فراوان است. از جمله افزایش بیشتر تنش های تجاری، ابهام طولانی مدت سیاست های مالی و بدتر شدن بدهی در برخی از کشورهای با بدهی بالا، تشدید فشار در بازارهای بزرگ نوظهور در حال حاضر در میان فرآیندهای دشوار تنظیم اقتصاد کلان (مانند آرژانتین و ترکیه)، یا کاهش بیش از حد انتظار در چین که با فشارهای رشد ناشی از تنش های تجاری و تقویت مقررات داخلی مورد نیاز سروکار دارد.

بخش ریسک گریز، بسته به شدت آن، می تواند آسیب پذیری های مالی جمع شده طی سال های با نرخ بهره پایین را زمانی که برای وام گیرندگان با اهرم بالا دشوار است که بدهی های خود را بپردازند و جریان سرمایه از بازارهای نوظهور و اقتصادهای مرزی عقب نشینی می کند، نمایش دهد.

- فشارهای ضدتورمی

نگرانی پیرامون اقدامات ضدتورمی از اواسط سال ۲۰۱۶ تا اواسط سال ۲۰۱۸ که دوره رشدی بود، کاهش یافت. رشد جهانی آهسته تر و افت تورم دراقتصادهای نوظهور و پیشرفته بار دیگر این نگرانی را افزایش داد. تورم کمتر و انتظار برای کاهش آن باعث افزایش مشکلات سیستم بدهی برای وام گیرندگان، افزایش هزینه سرمایه گذاری شرکتی و محدود نمودن سیاست های پولی بانک مرکزی جهت مقابله با رکود می شود، به این معنی که رشد می تواند با هر شوک منفی پایین تر بیاید.

- تغییرات آب و هوایی، ریسک های سیاسی و مناقشات

تغییرات آب و هوایی تهدیدی اساسی برای سلامت و معیشت مردم در بسیاری از کشورها و همچنین برای فعالیت های اقتصادی جهانی است. همکاری های بین المللی با عدم مشارکت کشورهای مهم کم اثر می شود. ریسک های سیاسی و تنش های ژئوپلتیکی به ویژه در منطقه خلیج فارس طی ماه های اخیر افزایش یافته است. در عین حال نزاع های مدنی

در بسیاری از کشورها ریسک هزینه های هولناک انسانی و فشار مهاجرت در کشورهای همسایه را افزایش می دهد و در کنار تنش های ژئوپلتیکی، نوسانات بیشتری را در بازارهای کالایی ایجاد می کند.

اولویت های سیاسی:

با توجه به اینکه افزایش پیش بینی شده رشد جهانی شبهه دار و مشروط به ریسک های نامطلوب بوده، سیاست های کلان مناسب لازم است تا به فعالیت ها ثبات بخشد و باعث بهبود آن ها گردد. اقدامات سیاسی اشتباه و نااطمینانی مرتبط با آن تاثیرات شدید منفی بر رویکرد بازار، رشد و ایجاد اشتغال خواهد داشت.

در سطح چند جانبه، مهمترین نیازها در وهله اول کاهش تنش های تجاری و فناوری و بعد رفع سریع عدم اطمینان پیرامون تغییر در توافق نامه های تجاری دیرینه (از جمله میان انگلستان و اتحادیه اروپا و همچنین میان کانادا، مکزیک و ایالات متحده) است. کشورها نباید از تعرفه ها برای هدف قرار دادن تعادل تجاری دو جانبه استفاده کنند. اختلافات تجاری ممکن است نشانه شکاف عمیق‌تردر نظام تجاری چندجانبه مبتنی بر قوانین باشد. سیاست گذاران باید با همکاری یکدیگر به رفع این شکاف ها پرداخته و نظام تجاری چندجانبه مبتنی بر قوانین را تقویت کنند. از جمله تضمین اجرای مداوم قوانین موجود در سازمان تجارت جهانی (WTO) از طریق یک سیستم حل و فصل اختلافات WTO با عملکرد مطلوب، نوسازی قوانین WTO تا مواردی مانند خدمات دیجیتال را شامل شود، کمک های مالی، انتقال فناوری و پیشبرد مذاکرات در زمینه های جدیدی مانند تجارت دیجیتال. سایر زمینه های کلیدی که نیازمند همکاری های بین المللی پیشرفته هستند شامل کاهش و سازگاری با تغییرات آب و هوایی، پرداختن به فرار مالیاتی و فساد مرزی و جلوگیری از عقبگرد به پیش از اصلاحات مالی است.

در سطح ملی، اولویت های اصلی مشترک در سراسر کشورها شامل افزایش مشارکت، تقویت مقاومت در برابر آشفتگی های مالی در بازارهای بین المللی و پرداختن به محدودیت هایی که مانع از رشد احتمالی تولید می شوند است. (که برای برخی به معنای اجرای اصلاحات محصول و بازار کار برای افزایش بهره وری و برای برخی دیگر به معنای افزایش نرخ مشارکت نیروی کار است.)

نمای کلی پیش بینی چشم انداز اقتصاد جهان:

	Year over Year						Q4 over Q4 2/		
			Projections		Difference from April 2019 WEO Projections 1/			Projections	
	2017	2018	2019	2020	2019	2020	2018	2019	2020
World Output	**3.8**	**3.6**	**3.2**	**3.5**	**–0.1**	**–0.1**	**3.3**	**3.4**	**3.5**
Advanced Economies	**2.4**	**2.2**	**1.9**	**1.7**	**0.1**	**0.0**	**2.0**	**1.8**	**1.8**
United States	2.2	2.9	2.6	1.9	0.3	0.0	3.0	2.3	1.9
Euro Area	2.4	1.9	1.3	1.6	0.0	0.1	1.2	1.6	1.5
Germany 3/	2.2	1.4	0.7	1.7	–0.1	0.3	0.6	1.2	1.2
France	2.3	1.7	1.3	1.4	0.0	0.0	1.2	1.3	1.4
Italy	1.7	0.9	0.1	0.8	0.0	–0.1	0.0	0.5	0.9
Spain	3.0	2.6	2.3	1.9	0.2	0.0	2.3	2.1	1.9
Japan	1.9	0.8	0.9	0.4	–0.1	–0.1	0.3	0.2	1.4
United Kingdom	1.8	1.4	1.3	1.4	0.1	0.0	1.4	1.2	1.6
Canada	3.0	1.9	1.5	1.9	0.0	0.0	1.6	1.8	1.7
Other Advanced Economies 4/	2.9	2.6	2.1	2.4	–0.1	–0.1	2.3	2.4	2.4
Emerging Market and Developing Economies	**4.8**	**4.5**	**4.1**	**4.7**	**–0.3**	**–0.1**	**4.5**	**4.8**	**4.9**
Commonwealth of Independent States	2.2	2.7	1.9	2.4	–0.3	0.1	3.1	2.2	1.4
Russia	1.6	2.3	1.2	1.9	–0.4	0.2	2.9	2.0	1.0
Excluding Russia	3.5	3.9	3.5	3.7	0.0	0.0	…	…	…
Emerging and Developing Asia	6.6	6.4	6.2	6.2	–0.1	–0.1	6.0	6.3	6.1
China	6.8	6.6	6.2	6.0	–0.1	–0.1	6.4	6.1	5.9
India 5/	7.2	6.8	7.0	7.2	–0.3	–0.3	5.8	7.7	7.1
ASEAN-5 6/	5.3	5.2	5.0	5.1	–0.1	–0.1	5.2	5.0	5.3
Emerging and Developing Europe	6.1	3.6	1.0	2.3	0.2	–0.5	0.7	1.4	3.3
Latin America and the Caribbean	1.2	1.0	0.6	2.3	–0.8	–0.1	0.3	1.0	2.1
Brazil	1.1	1.1	0.8	2.4	–1.3	–0.1	1.1	1.3	2.5
Mexico	2.1	2.0	0.9	1.9	–0.7	0.0	1.6	1.3	1.6
Middle East, North Africa, Afghanistan, and Pakistan	2.1	1.6	1.0	3.0	–0.5	–0.2	…	…	…
Saudi Arabia	–0.7	2.2	1.9	3.0	0.1	0.9	3.6	2.4	2.8
Sub-Saharan Africa	2.9	3.1	3.4	3.6	–0.1	–0.1	…	…	…
Nigeria	0.8	1.9	2.3	2.6	0.2	0.1	…	…	…
South Africa	1.4	0.8	0.7	1.1	–0.5	–0.4	0.2	1.0	0.3
Memorandum									
Low-Income Developing Countries	4.7	4.9	4.9	5.1	–0.1	0.0	…	…	…
World Growth Based on Market Exchange Rates	3.2	3.0	2.7	2.9	0.0	0.0	2.8	2.7	2.8
World Trade Volume (goods and services) 7/	**5.5**	**3.7**	**2.5**	**3.7**	**–0.9**	**–0.2**	…	…	…
Advanced Economies	4.4	3.1	2.2	3.1	–0.6	0.0	…	…	…
Emerging Market and Developing Economies	7.4	4.7	2.9	4.8	–1.4	–0.3	…	…	…
Commodity Prices (US dollars)									
Oil 8/	23.3	29.4	–4.1	–2.5	9.3	–2.3	9.5	4.3	–7.0
Nonfuel (average based on world commodity import weights)	6.4	1.6	–0.6	0.5	–0.4	–0.6	–1.8	2.5	0.6
Consumer Prices									
Advanced Economies	1.7	2.0	1.6	2.0	0.0	–0.1	1.9	1.9	1.8
Emerging Market and Developing Economies 9/	4.3	4.8	4.8	4.7	–0.1	0.0	4.2	4.1	4.0
London Interbank Offered Rate (percent)									
On US Dollar Deposits (six month)	1.5	2.5	2.4	2.3	–0.8	–1.5	…	…	…
On Euro Deposits (three month)	–0.3	–0.3	–0.3	–0.3	0.0	–0.1	…	…	…
On Japanese Yen Deposits (six month)	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	…	…	…

کاهش حجم تولید نفت‌خام آمریکا و عربستان در کنار کاهش ذخایر نفت این دو کشور به اندازه کافی برای بازارها اثرگذار بوده است آن‌هم در شرایطی که باید انفجار در مهم‌ترین تاسیسات نفتی عربستان و شاید بزرگ‌ترین پالایشگاه نفت جهان را هم به آن افزود. آرامکو از دست رفتن ۵ /۷ میلیون بشکه در روز را خبر داده است که این رقم در ابعاد بازار نفت رخدادی شاید جبران‌ناپذیر باشد مگر آنکه داده‌های جانبی و ذخایر استراتژیک آمریکا به کمک ضعف عرضه در بازارهای جهانی بیاید. این موارد شاید فراتر از تصور باشد آن هم در شرایطی که بازارهای جهانی با محوریت عرضه و تقاضا در بازارهای کالایی و واقعیت‌های بازارهای مالی شاید تاب و تحمل این سیگنال را نداشته باشد.

در هر حال اگر بازار جهانی نفت‌خام به سمت رشد قیمت‌های سریع حرکت کند پتانسیل حمایت بیشتر از سایر قیمت‌ها در بازارهای کالایی را هم مطرح خواهد کرد اما روند متعادل افزایش قیمت جهانی نفت‌خام است که برای بازارهای جهانی خوش‌یمن خواهد بود. در صورت تغییر فاز سریع و افزایش مستمر قیمت‌ها در بازار جهانی نفت‌خام، اوضاع از حالت کنترل خارج شده و می‌تواند به زیان اقتصاد جهانی و همچنین خود بازارهای کالایی تمام شود. در شرایط فعلی اگرچه روند افزایشی متعادل قیمت کالایی‌ها می‌تواند به محرکی برای بهبود حجم تولید در جهان منجر شود ولی رشد افسارگسیخته نرخ داده‌های جانبی بسیاری را مطرح می‌کند که از هم‌اکنون نمی‌توان در مورد آن اظهارنظر قطعی داشت. هنوز بسیاری از فعالان بازار و تحلیلگران احتمال وقوع رکود در آینده میان‌مدت تا درازمدت را جدی ارزیابی می‌کنند و در صورتی که رکود نسبی موجود با رشد قیمت‌ها همراه شده و چیزی شبیه به رکود تورمی را ایجاد کند نگرانی‌های جدیدی ایجاد خواهد شد که از هم‌اکنون نمی‌توان در مورد آن به اظهارنظر پرداخت .

سناریوهای بازار:

ساده‌ترین سناریو در این شرایط احتمال بزرگنمایی این حادثه توسط خود عربستان است. محل حادثه مهم‌ترین پایانه نفتی در عربستان است و تقریبا بخش اعظم خطوط لوله عربستان در شرق این کشور از همین منطقه عبور می‌کند. از سوی دیگر ویژگی‌های فنی تولید نفت‌خام در عربستان اجازه رشد حجم تولید را نداده و مسیر نزولی تولید به‌دلیل مسائل فنی در صنعت نفت این کشور، به وضوح مشهود است. بزرگنمایی این حادثه نیز بخشی از ضعف فنی تولید نفت‌خام در عربستان را پوشش می‌دهد آن‌هم در شرایطی که احتمال رشد قیمت جهانی نفت هم برای این کشور نفت‌خیز خالی از لطف نخواهد بود.

حتی اگر این رخداد بزرگنمایی هم شده باشد باز هم ترس گسترش یافته در بازارهای جهانی به اندازه خود محرک بزرگی برای تحریک بازار جهانی نفت‌خام است و گسترش این ذهنیت به معنی آغاز یک روند افزایشی و بزرگ در بازار نفت است که می‌تواند همه‌چیز را با خود به حرکت درآورد. البته ذات رشد قیمت جهانی نفت‌خام اگرچه برای کوتاه‌مدت جذاب است ولی تداوم این رشد نرخ آن هم در روزهایی که آمارهای اقتصادی از شرایط نابسامان تولید در بسیاری از نقاط جهان حکایت دارد چندان قابل تحمل نیست. در هر حال در ابتدا باید مقاومت احتمالی بازارهای جهانی در برابر

این رخداد را مورد بحث قرار داد شاید بازارهای جهانی بتوانند قیمت نفت را تا حداکثر نزدیک به ۸۰ دلار در هر بشکه تحمل کنند ولی تداوم رشد احتمالی قیمت‌ها چیزی نیست که از تحمل بازارها بربیاید .

سناریوی دوم واقعی بودن این حجم از اثرگذاری است. کاهش جدی عرضه نفت‌خام در بازارهای جهانی به معنی رشد قیمت‌هاست و این رشد نرخ بسیاری از داده‌های مهم را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. رشد هزینه حمل، افزایش قیمت تمام شده بسیاری از کالاها، احتمال افت سریع تقاضا در کنار افزایش بهای فرآورده‌ها از مواردی است که آینده بازارها را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد. در وضعیتی که ضعف تقاضا برای محصولات نهایی در بازارهای جهانی مشهود است و جنگ تعرفه هم به داده‌های موجود دامن زده و شرایط تولید و مصرف را تحت‌الشعاع قرار داده و رشد اقتصادی بسیاری از کشورهای برجسته هم یا وارد فاز منفی شده یا قدرت‌نمایی چندانی ندارد، این رشد نرخ به ضعف بیشتر تقاضا و کاهش مجدد حجم تولید منجر خواهد شد که در نهایت بازارهای مالی را هم تحت‌تاثیر قرار می‌دهد.

گزارش ماه آوریل بانک جهانی از چشم انداز کامودیتی ها:

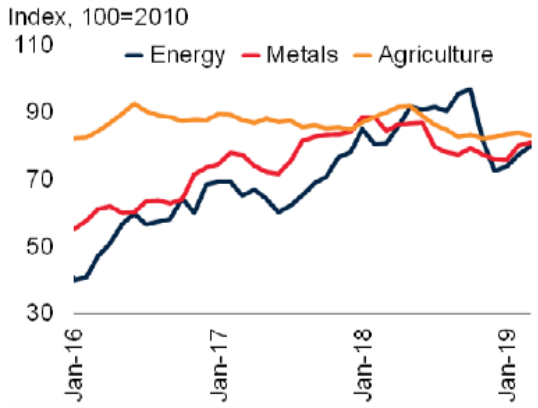
قیمت اکثر کامودیتی های بخش انرژی، فلزات و مواد معدنی و کشاورزی در سه ماهه آخر سال ۲۰۱۸ کاهش یافته و در سه ماهه ابتدایی سال ۲۰۱۹ این کاهش جبران شد. تا ماه مارس بیش از نیمی از آن ها به سطوح قیمتی در سپتامبر ۲۰۱۸ رسیدند. کاهش قیمت ها در بخش انرژی همانند فلزات و مواد معدنی در اواخر سال ۲۰۱۸ به طور عمده منعکس کننده نگرانی ها پیرامون رشد جهانی به ویژه در چین به علت تنش های تجاری بود. اگر چه تجدید محرک های مالی و از سرگیری مذاکرات تجاری میان ایالات متحده و چین در ماه ژانویه، چشم انداز رشد را بهبود داد و کاهش قیمت کامودیتی ها را جبران نمود.

از ابتدای سال ۲۰۱۹ افزایش تولید نفت و گاز شیل آمریکا و محدودیت تولید نفت اعضای اوپک بین قیمت نفت و سایر انرژی ها فاصله ایجاد نمود. در سه ماهه چهارم سال ۲۰۱۸ در مقابل نگرانی ها در مورد رشد جهانی، افزایش تولید نفت توسط اوپک و اعطای معافیت ایالات متحده به برخی مشتریان ایران باعث افت قیمت نفت خام برنت به کمتر از ۵۲ دلار در هر بشکه در اواسط ماه دسامبر از سقف ۸۲ دلار در هر بشکه اوایل ماه اکتبر شد. پس از آن بیشتر این کاهش به علت کاهش تولید اوپک و شرکای آن جبران شد. در مقابل قیمت نقدی گاز طبیعی مایع (LNG) آسیا که به طور متوسط از سال ۲۰۱۷ تا اواسط سال ۲۰۱۸ تقریبا سه برابر قیمت ایالات متحده بود، از سپتامبر ۲۰۱۸ تا مارس ۲۰۱۹ به بیش از

یک سوم کاهش یافته و به قیمت های اروپا تا اواسط آوریل رسید. این مساله تا حدودی ناشی از افزایش ۳۳ درصدی در صادرات LNG آمریکا و ظرفیت های جدید در استرالیا و قطر است.

قیمت ها در بخش فلزات و مواد معدنی در سه ماهه آخر سال ۲۰۱۸ سقوط کرده و یا کاهشی باقی ماندند و بیشتر این کاهش قیمت ها تا ماه مارس ۲۰۱۹ جبران گردید. این افزایش در قیمت فلزات به علت بهبود چشم انداز رشد چین، که نیمی از مصرف جهانی را دارد، و هم چنین بروز برخی اتفاقات و نگرانی ها از جمله حادثه شرکت واله برزیل (سنگ آهن و نیکل)، سیل شدید در شیلی (مس)، اعتراضات در پرو (مس)، محدودیت های زیست محیطی در چین (سرب و روی) و محدودیت های صادرات اندونزی (قلع) بود. به همین ترتیب عواملی سبب بهبود قیمت اکثر محصولات کشاورزی شد که شامل تاخیر در کاشت گندم و ذرت در آمریکا به علل آب و هوایی و همچنین انتظارات کمتر برای کاشت سویا در آمریکا ناشی از نگرانی درباره تنش های تجاری می شدند.

نمودار شاخص قیمت های کامودیتی به صورت ماهانه در زیر نشان داده شده است.

ریسک ها و چشم انداز جهانی:

در نتیجه شروع ضعیف امسال انتظار می رود در سال ۲۰۱۹ قیمت ها در بخش انرژی به طور متوسط ۵.۴ درصد کمتر از سال ۲۰۱۸ باشد و به دنبال آن در سال ۲۰۲۰ با اندکی کاهش همراه خواهد بود. در بخش غیر انرژی انتظار می رود که قیمت ها ۲.۱ درصد در سال ۲۰۱۹ کاهش یابد و در سال ۲۰۲۰ افزایش یابد. چشم انداز قیمت کامودیتی ها به ویژه نفت در برابر ریسک های سیاسی آسیب پذیر است.

پیش بینی می شود قیمت نفت در سال ۲۰۱۹ به طور متوسط ۶۶ دلار در هر بشکه و در سال ۲۰۲۰، میزان ۶۵ دلار در هر بشکه باشد که این مقدار از پیش بینی های ماه اکتبر به ترتیب ۸ و ۴ دلار در هر بشکه کمتر است که ناشی از چشم انداز ضعیف تر رشد جهانی و افزایش تولید بیش از حد انتظار نفت شیل آمریکا باشد. این پیش بینی فرض می کند که کاهش تولید اوپک و شرکایش در کل سال ۲۰۱۹ پایدار خواهد ماند و تقاضا در سال ۲۰۲۰ تقویت خواهد شد. ریسک چشم انداز قیمت نفت به طور عمده به نتایج سیاست ها مرتبط است که شامل نشست اوپک پیرامون کاهش تولید، اثرات حذف معافیت های آمریکا علیه ایران و اثرات وضع قوانین انتشار گازهای گلخانه ای سازمان بین المللی دریانوردی که از اول ژانویه ۲۰۲۰ آغاز می شود، است. سایر ریسک ها عبارت از وقایع ژئوپلتیکی مانند درگیری ها در لیبی، رشد تقاضای کمتر از انتظار مصرف کنندگان عمده نفت به ویژه چین و ایالات متحده و سیاست های زیست محیطی می باشند.

به دنبال افت شدید قیمت فلزات در نیمه دوم سال ۲۰۱۸ انتظار می رود در سال ۲۰۱۹ و ۲۰۲۰ قیمت بهبود یابد. به علت نگرانی ها در مورد عرضه به ویژه در مس و روی، اختلال در تولید سنگ آهن به علت شکست سد باطله در برزیل و محرک مالی چین انتظار حمایت را می توان داشت.

پیش بینی می شود که قیمت محصولات کشاورزی در سال ۲۰۱۹ به طور متوسط ۲.۶ درصد کاهش یابد و در سال ۲۰۲۰ به علت انتظار کاهش در کاشت محصولات کشاورزی آمریکا و هزینه بالاتر انرژی و کود، مقدار ۱.۷ درصد افزایش یابد. هزینه های انرژی بالاتر از انتظار می تواند قیمت برخی محصولات زراعی مانند غلات و دانه های روغنی را بالا ببرد. رشد بیشتر از پیش بینی در تولید زیست سوخت می تواند منجر به قیمت های بالاتر برخی از محصولات غذایی شود.

جمع بندی:

بازارهای مالی جهانی در طی ماه های گذشته با دو موضوع مهم دست به گریبان بوده اند. اول، سرمایه گذاران به طور فزاینده نگران تأثیر تشدید تنش های تجاری و تضعیف چشم انداز اقتصادی هستند. دوم، فعالان بازار با پیامدهای این تنش ها بر چشم انداز سیاست پولی دست و پنجه نرم می کنند.

تشدید تنش های تجاری در اوایل ماه مه باعث توقف رالی صعودی در بازارهای مالی از ابتدای سال شد. بازارهای سهام فروخته شد و تفاوت نرخ وام گیری و سپرده بانکی شرکت ها افزایش یافت. تفاوت نرخ بهره اوراق قرضه شرکتی و دولتی بازارهای نوظهور افزایش یافت و جریان پول در این اقتصادها کاهش یافت.

از اواسط ماه ژوئن، تعدادی از بانک های مرکزی با استناد به تورم خاموش و افزایش ریسک های نامطلوب برای رشد، تغییر موضع سیاست پولی خود را اعلام کردند. بانک مرکزی فدرال رزرو آمریکا بر خلاف انتظار نرخ بهره را کاهش داد، در حالی که بانک مرکزی اروپا حفظ نرخ بهره خود در سطوح فعلی را تا حداقل اواسط سال ۲۰۲۰ تمدید کرد. سایر بانک‌های مرکزی (شامل استرالیا، برزیل، شیلی، چین، هند، مالزی و فیلیپین) نیز تغییر وضعیت داده و یا نگاه محتاطانه‌تری نسبت به چشم انداز داشته اند.

این امر به ارزیابی مجدد بازار از مسیر مورد انتظار سیاست پولی منجر شده است. اکنون سرمایه گذاران کاهش قابل توجه سیاست های پولی بانک های مرکزی از جمله ایالات متحده را پیش بینی می کنند. این محیط حمایتی به بازارها کمک کرده است تا مجددا ثبات خود را به دست آورند. قیمت های سهام جهانی بخش عمده ای از مقادیر از دست رفته در ماه مه را بازیابی کرده اند و نرخ بهره بازار همچنان در بسیاری از اقتصادها در حال کاهش است.

یکی از رویدادهای مهم تاثیر گذار بر قیمت انواع کامودیتی‌ها کاهش نرخ بهره در امریکا بود. فدرال رزرو امریکا برای نخستین بار از سال ۲۰۰۸ میلادی تاکنون اقدام به کاهش نرخ بهره کرد. با کاهش ۰.۲۵ درصدی، دامنه نرخ بهره در امریکا به ۲ تا ۲.۲۵ درصد رسید. این اقدام که با حمایت رئیس جمهور امریکا همراه بود با هدف تلاش برای حفظ رشد اقتصادی این کشور و کاهش نرخ برابری دلار در مقایسه با سایر ارزها انجام شد.

اقتصاد جهانی با مجموعه‌ای از ریسک‌ها روبرو است که می‌توانند به شدت فعالیت‌های اقتصادی را مختل کرده و آسیب‌های قابل توجهی بر چشم‌انداز توسعه بلندمدت وارد کند. این ریسک‌ها عبارتند از افزایش منازعات تجاری، انقباض ناگهانی شرایط مالی جهان و تشدید ریسک‌های جوی.

اقدامات سیاسی چند جانبه و ملی برای قرار دادن رشد جهانی در یک وضع بهتر ضروری است که شامل کاهش تنش های تجاری و فناوری و تسریع در حل و فصل توافق های تجاری (از جمله میان انگلستان و اتحادیه اروپا و منطقه تجارت آزاد میان کانادا ، مکزیک و ایالات متحده) می باشد.

با کاهش تقاضای نهایی و تورم، سیاست های پولی انبساطی در اقتصادهای پیشرفته، بازارهای نوظهور و اقتصادهای در حال توسعه مناسب است. سیاست های مالی باید اهداف چندگانه ای را مانند متعادل نمودن تقاضا به میزان مورد نیاز، کاهش ضعف های مالی، تقویت پتانسیل رشد با صرف هزینه هایی که از اصلاحات ساختاری حمایت میکند و تضمین تامین مالی عمومی پایدار در میان مدت متوازن کند.

گزارش «چشم انداز اقتصادی جهان» در ماه آوریل رشد جهانی را در سال ۲۰۱۹ میزان ۳.۲ درصد و در سال ۲۰۲۰ میزان ۳.۵ درصد پیش بینی می کند. افزایش رشد جهانی پیش بینی شده در سال ۲۰۲۰ به چندین عامل مهم شامل باقی ماندن رویکرد حمایتی به بازار مالی، ثبات در برخی اقتصادهای نوظهور مانند آرژانتین و ترکیه و جلوگیری از سقوط های شارپی تر در سایر اقتصادها همچون ایران و ونزوئلا وابسته است.

حدود ۷۰ درصد افزایش در پیش بینی رشد جهانی برای سال ۲۰۲۰ نسبت به سال ۲۰۱۹ ناشی از ثبات یا بهبود پیش بینی شده در این اقتصادها است.

منابع:

www.imf.org
www.worldbank.org
www.donya-e-eqtesad.com
www.fasleqtesad.com